

GODISNJI IZVJEŠTAJ SAVEZA UDRUGA KLUBTURA ZA 2023. GODINU

CLUBTURE
Savez udruga Klubtura / Clubture Network

UVOD

Savez udruga Klubtura / mreža Clubture savez je organizacija (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) aktivnih u polju nezavisne, izvaninstitucionalne i neprofitne kulturno-umjetničke djelatnosti. Savez je osnovan 2002. godine sa sjedištem u Zagrebu. Glavne aktivnosti saveza usmjerene su programskom povezivanju, podizanju javne vidljivosti, poticanju organizacijskog razvoja scene te jačanju njezina utjecaja na promjenu institucionalnog okvira u kojem djeluje.

U 2023. godini Savez je realizirao sljedeće programe:

Uspješno je proveden 23. kontinuirani ciklus programske razmjene i suradnje u okviru programa „Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja“. U realizaciji 9 projekata sudjelovale su 34 organizacije (od čega 9 u svojstvu nositelja; odnosno 10 organizacija koje prethodno nisu imale iskustva u programskoj razmjeni i suradnji). Realizirano je 60 pojedinačnih kulturnih i umjetničkih događaja, u 21 gradu i mjestu u Hrvatskoj, uz sudjelovanje 1600 građanki i građana, od čega većinu čine mladi. Više od 90% svih sadržaja realizirano je izvan glavnog grada.

Realiziran je 16. susret organizacija nezavisne kulture, 16. Clubture Forum u Zadru, na kojem je sudjelovao 21 predstavnik organizacija iz različitih dijelova Hrvatske. Tijekom trodnevnog programa predstavnici organizacija članica imali su priliku za razmjenu informacija, znanja i ideja o budućim suradnjama. Prisutni predstavnici organizacija članica i lokalnih organizacija informirani su o provedbi programa Saveza, o mogućnostima njihovog jačanja i umrežavanja te su upoznati s osnovama zagovaračkog procesa i rada u okviru civilnog društva. U sklopu javnog dijela programa Foruma javno je diskutirana relevantna tema za kulturni i društveni život grada Zadra: novi društveno-kulturni centar, a sudionici Foruma upoznati su i s programima članica mreže u nekima od značajnih prostora za nezavisnu kulturu u Zadru.

Savez završava s provedbom projekta “Nova javna kultura i prostori društvenosti” prijavljenog na poziv “Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređenja uvjeta rada” financiranog kroz Europski socijalni fond. U sklopu ovog programa u kojem Klubtura surađuje s 11 partnera, među kojima su organizacije civilnog društva i dvije znanstvene organizacije, te brojnim ostalim suradnicima, istraživačima i stručnjacima iz područja kulturnih politika, izrađene su smjernice za razvoj kulturnih politika, objavljeni stručni i znanstveni članci te provedene aktivnosti strukturiranih dijaloga, usmjereni na teme sudioničkih modela programiranja i upravljanja infrastrukturom za kulturu i društvene aktivnosti. U sklopu projekta održana je i završna konferencija o kulturnim i društvenim centrima te umrežavanju u kulturi.

Nastavljen je rad na osnaživanju vidljivosti mreže Clubture i nezavisne kulturne scene kroz razvoj interaktivne arhivske mape sadržaja provedenih kroz program „Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja“ i digitalizaciju organizacijskog arhiva.

Savez je sustavno uključen u praćenje razvoja i provedbe javnih politika u područjima svog djelovanja te aktivno sudjeluje kroz izravan zagovarački rad i javna savjetovanja, ali i kroz rad Savjeta za razvoj civilnog društva.

Savez je proaktivna članica brojnih platformi organizacija civilnog društva, u Hrvatskoj i šire, i kao takva ostvaruje bitan utjecaj na buduće djelovanje organizacija u kulturi.

GLAVNE PROGRAMSKE AKTIVNOSTI:

“Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja” ključni je dugogodišnji program mreže Clubture koji se trajno provodi od 2002. godine. Program je utemeljen na izravnoj suradnji između organizacija nezavisne kulture koje kroz program razmjenjuju sadržaje ili zajednički osmišljaju i provode nove partnerske projekte. “Clubture-Hr” program usmjeren je dugoročnom doprinosu kulturnom razvitku, decentralizaciji kulture te razvoju civilnog sektora u kulturi, a kroz osnaživanje programske djelatnosti nezavisne kulturne scene i kreiranje njezine dinamike. Isto tako, program omogućava dostupnost inventivnih i kvalitetnih kulturnih sadržaja u različitim dijelovima Hrvatske, u manjim i većim sredinama, za različite ciljne skupine, prije svega populaciju mladih.

Važna odlika programa “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja” model je po kojem se on provodi. Model uključuje visoku razinu participacije uključenih organizacija kroz sustav zajedničkog odlučivanja o konkretnim suradničkim projektima koji se kroz platformu provode iz ciklusa u ciklus. Procedura izbora definirana je odlukama Skupštine, dokumentima platforme i dugogodišnjom praksom u provedbi programa, a u odlučivanju sudjeluju sve organizacije u članstvu Skupštine platforme te sve organizacije koje su predložile sadržaje za provedbu u pojedinom ciklusu.

Provedba programa “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja” u 2023. godini

Program Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja u 2023. godini ostvario je 21. godinu svoje realizacije te je proveden 23. krug programske razmjene i suradnje. Na oba javna poziva za predlaganje suradničkih projekata i turneja za 23. krug provedbe, organizacije su prijavile 23 prijedloga suradničkih projekata i turneja. Zajedničkim odlučivanjem članica saveza i svih predlagatelja, na godišnjoj je skupštini za realizaciju odabrano 9 projekata.

U realizaciji suradničkih projekata u 2023. godini, u 23. krugu provedbe programa sudjelovalo je 34 organizacija nezavisne kulture iz brojnih gradova i mjesta diljem zemlje. Jedno od pravila programa nalaže da se sadržaji koje organizacije provode u sklopu suradničkih projekata i turneja trebaju realizirati u minimalno 3 mjesta u Hrvatskoj pa je tako u 23. krugu provedbe programa obuhvaćen 21 grad ili manje mjesto (Belišće, Čakovec, Dubrovnik, Đakovo, Gunja, Hrvatska Kostajnica, Karlovac, Klanjec, Koprivnica, Korčula, Kutina, Osijek, Petrinja, Pula, Rijeka, Sisak, Split, Šidski Banovci, Valpovo, Varaždin, Zagreb).

Sadržaji su realizirani na javnim površinama (parkovi), u centrima za kulturu i mlade, društvenom domu, klubovima, galerijama, te u prostorima koje koriste organizacije nezavisne kulture i civilnog društva. Realizirani kulturni i umjetnički sadržaji pripadaju najrazličitijim područjima kulture, umjetnosti i društva: filmska umjetnost, izvedbena umjetnost, glazba, društveno angažirane umjetničke prakse i slično. Sami sadržaji realizirani su u edukativnim, prezentacijskim, diskurzivnim i ostalim formatima kao što su: radionice, predavanja, razgovori, tribine, projekcije, izložbe, koncerti, performansi i dr.

U 23. ciklusu programa provedeno je 9 suradničkih projekata koji su bazirani na suradnji najmanje 2 partnerske organizacije. U provedbi ovogodišnjih projekata, 9 organizacija nositelja programa surađivalo je s dodatnih 25 udruga (sveukupno 34 organizacije aktivno su sudjelovale u provedbi programa). Kroz izravan rad s organizacijama koje provode projekte Savez udruga Klubtura/mreža Clubture potiče učenje o različitim aspektima provedbe programa, podupire i prati realizaciju suradničkih projekata s ciljem jačanja programskih kapaciteta organizacija nezavisne kulture.

Distribucijom kulturnih i umjetničkih sadržaja diljem Hrvatske u 2023. godini program Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja omogućio je dostupnost manje zastupljenih oblika kulturnih i umjetničkih sadržaja u 21 različitom gradu ili manjem mjestu. Građani koji žive izvan velikih i centraliziranih središta imali su priliku sudjelovati u aktivnostima koje potiču aktivno i kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti. Svi sadržaji koji se realiziraju u okviru programa bili su besplatni, namijenjeni su različitim društvenim skupinama, a posebno mladima. Iznimka je ovo godine bio klupski program u okviru projekta *Queer+ security* za koji su se naplaćivale ulaznice po pristupačnoj cijeni. Procjenjuje se da je tijekom provedbe ovogodišnjeg programa uključeno više od 1600 korisnika. U pojedinim projektima aktivnosti su bile namijenjene užem krugu korisnika: npr. radionice eksperimentalnog filma za mlade za koje su potrebne prethodne prijave i primao se ograničen broj polaznika, radionice cirkuskih vještina koje su također bile uglavnom namijenjene mladim osobama. Većina događanja provedena je u manjim sredinama. Distribucija sadržaja diljem Hrvatske dala je priliku mladim i neafirmiranim umjetnicima da se povežu s novim sredinama, razmjenjuju znanja i vještine te sklapaju nova partnerstva.

U sklopu 9 suradničkih projekata u 23. ciklusu programa realizirano je 60 javnih kulturno-umjetničkih događanja diljem Hrvatske. Većina sadržaja koji se realiziraju u sklopu programa usmjereni su promociji manje zastupljenih i eksperimentalnih oblika kulture i umjetnosti, a u 23. krugu bavili su se temama kao što su eksperimentalni film, inkluzija gluhih i nagluhih te slijepih i slabovidnih osoba kao filmske publike, suvremene izvođačke prakse (suvremeni cirkus), nezavisna glazba, soundsystem kultura, stvaralaštvo žena, ples u zajednici, sigurnost LGBTIQ zajednice u klupskim prostorima, društveno angažirane teme s naglaskom na uključivanje marginaliziranih skupina u zajednicu te društveno-politički angažman. Formatu u kojima su se realizirali ovi sadržaji podrazumijevali su aktivno sudjelovanje građana s ciljem kritičkog sagledavanja kulturnog i umjetničkog konteksta. Za velik broj suradničkih projekata u 23. ciklusu programa karakterističan je inovativan i društveno angažiran pristup aktualnim društvenim temama.

U sklopu programa u 2023. godini postignuti su sljedeći najvažniji rezultati:

- u program razmjene i suradnje uključeno je 34 organizacija nezavisne kulture (9 u svojstvu nositelja), od čega 10 organizacija prethodno nije imalo iskustva u programskoj razmjeni i suradnji;
- uključeno je 5 novih organizacija koje dosad nisu imale iskustva u provedbi u svojstvu nositelja suradničkih projekata: udruga Kopriva (Koprivnica), Jutro (Zagreb), udruga za interdisciplinarna i interkulturalna istraživanja (Zagreb); Kinoklub Karlovac, Alternacija (Petrinja) i 2 neformalne inicijative: bunike (Zagreb) i Pink security (Zagreb)
- u aktivnosti je uključeno više od 1600 građana u 21 gradu i mjestu u Hrvatskoj (Belišće, Čakovec, Dubrovnik, Đakovo, Gunja, Hrvatska Kostajnica, Karlovac, Klanjec, Koprivnica, Korčula, Kutina, Osijek, Petrinja, Pula, Rijeka, Sisak, Split, Šidski Banovci, Valpovo, Varaždin, Zagreb);

- 90% svih sadržaja u 23. ciklusu programa realizirano je izvan glavnog grada;
- u sklopu 23. ciklusa programa organizirano je 60 pojedinačnih javnih kulturno-umjetničkih događanja;
- organizirani programi pokrivaju široko područje suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi: filmska umjetnost, novi mediji, izvedbene umjetnosti/suvremeni cirkus, suvremena glazba, društveno angažirane kulturne i umjetničke prakse;
- sadržaji su realizirani kroz niz različitih formata koji omogućuju aktivno sudjelovanje građana te potiču kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti unutar društvenog konteksta: radionice, predavanja, razgovori, tribine, filmske projekcije, izložbe, koncerti, performansi i dr.;
- digitalna mapa na web stranicama mreže Clulture ažurirana je podacima o suradničkim projektima provedenima u proteklom 22. ciklusu provedbe;
- osnažena je vidljivost pojedinačnih sadržaja i cjelokupnog programa razmjene i suradnje između organizacija - putem medija, društvenih mreža i mailing lista;
- nastavljena je provedba terenskih posjeta na 2 javna događanja održana u Zagrebu;
- Od 16. 10. 2023. otvoren je poziv za predlaganje suradničkih projekata za realizaciju u narednom 24. krugu provedbe programa Clulture-HR: Programska razmjena i suradnja koji će se provoditi u 2024. godini. Poziv je bio otvoren od 16. listopada do 14. prosinca i bio je namijenjen članicama mreže i organizacijama i neformalnim inicijativama koje nisu u članstvu. Na poziv je pristiglo ukupno 29 prijedloga suradničkih projekata i turneja od kojih će se neke provoditi u 2024. godini.
- Direktni korisnici programa su organizacije koje su uključene u provedbu programa Clulture-HR: Programska razmjena i suradnja u svojstvu nositelja ili partnera. U 23. krugu provedbe u izvedbu programa bilo je uključeno 34 organizacija.

Indirektni korisnici programa su sudionici i posjetitelji, odnosno publika koja posjećuje i sudjeluje u događanjima. Broj indirektnih korisnika i publike varirao je od desetak do stotinu ljudi po pojedinom događanju, ovisno o tipu održanog sadržaja i lokaciji provedbe. Broj indirektnih korisnika i posjetitelja programa realiziranih u 23. krugu razmjene i suradnje kreće se oko 1600 osoba.

Primarna korisnička skupina programa su mladi, a pored njih su kao publika događanja uključene i druge skupine redovitih posjetitelja kulturnih i umjetničkih događanja koja se realiziraju kroz program Clulture-HR: Programska razmjena i suradnja:

- umjetnici, većinom mlađe generacije (performeri, glumci, plesači, književnici, likovni umjetnici, glazbenici, novomedijski umjetnici, autori stripova, dizajneri);
- profesionalci u umjetnosti i kulturi (producenti, promotori, kustosi, kritičari, izdavači, voditelji kulturnih organizacija i organizatori kulturnih događanja);
- teoretičari i stručnjaci (profesori i teoretičari u različitim disciplinama: sociologija, arhitektura i urbanizam, književnost, povijest umjetnosti, kulturologija, teatrologija, filozofija, politologija i dr.);
- aktivisti i članovi organizacija civilnog društva iz različitih područja djelovanja;
- predstavnici medija.

Suradnički projekti i turneje provedeni u okviru programa "clubture-hr: programska razmjena i suradnja" u 2023. godini:

1. FUSE_work in progress

Nositelj: Kinoklub Karlovac

Partnerske organizacije: Udruga Blank (Zagreb), Multimedijalni centar Studio kreativnih ideja Gunja (Gunja)

Mjesta i termini održavanja: Karlovac (24. lipnja); Zagreb (30. lipnja i 1. srpnja); Gunja (23. - 28. srpnja); Varaždin (23. kolovoza)

2. Film svima turneja

Nositelj: Udruga Filmaktiv iz Rijeke

Partnerske organizacije: Kino Katarina (Pula), Platforma za društveni Čakovec (Pleškovec), Kuća Klajn (Klanjec)

Mjesta i termini održavanja: Pula (11. lipnja); Pleškovec (30. lipnja); Klanjec (18. i 19. rujna)

3. Zajedno u pokretu

Nositelj: Kulturna udruga Jutro iz Zagreba; Partnerske organizacije: Zeleno mače: Udruga za razvoj lokalne zajednice (Banovci); Kolektiv za razvoj, istraživanje i propitivanje queer kulture - queerANarchive (Split)

Mjesta i termini održavanja: Zagreb (27. svibnja); Šidski Banovci (30. svibnja); Zagreb (18. rujna)

4. cirko5A

Nositelj: neformalna inicijativa Bunike iz Zagreba

Partnerske organizacije: Udruga ARLA (Đakovo), Udruga Reart (Osijek), Udruga Revolucija (Valpovo)

Mjesta i termini održavanja: Đakovo (17. lipnja), Osijek (24. lipnja), Valpovo (8. srpnja)

5. Queer+ security

Nositelj: neformalna inicijativa Pink security iz Zagreba;

Partnerske organizacije: Autonomni kulturni centar AKC (Zagreb), Proces - udruga za promicanje queer kulture i LGBTIQ+ prava (Pula), QueerAnarchive (Split), Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“ (Rijeka)

Mjesta i termini održavanja: Split (4. i 5. svibnja), Zagreb (2. lipnja), Rijeka (12. i 13. listopada), Pula (25. do 27. listopada)

6. Bez granica: Žene ženama, razgovori uz keramiku, čaj i staklo

Nositelj: Živi Atelje Dajht Kralj iz Zagreba

Partnerske organizacije: Galerija Striegl (Sisak), Lokalna akcijska grupa Una (Hrvatska Kostajnica), Udruga Revolucija (Valpovo)

Mjesta i termini održavanja: Sisak (12. do 14. svibnja), Hrvatska Kostajnica (23. do 25. lipnja), Belišće (8. do 10. rujna)

7. Artist Nouveau _ Priča o Skwhatu

Nositelj: Udruga za promicanje alternative i nezavisne kulture Alternacija iz Petrinje

Partnerska organizacija: Koordinacija udruga mladih Siska, Udruga IKS, Udruga OKO društva te Udruga KOMA.

Mjesta i termini održavanja: Petrinja (10. srpnja), Kutina (26. rujna), Sisak (28. rujna)

8. "Je li ovo uopće film?"

Nositelj: Udruga za interdisciplinarna i interkulturalna istraživanja iz Zagreba

Partnerske organizacije: Kino klub Split, Art radionica Lazareti (Dubrovnik), Udruga za promicanje ljudskih prava i građanskog aktivizma KAP (Korčula), Gradska knjižnica "Ivan Vidali" (Korčula)

Mjesta i termini održavanja: Dubrovnik (3. listopada), Korčula (5. listopada), Split (7. listopada)

9. Soundsystem D.I.Y.

Nositelj: Koprivnička inicijativa volontera i aktivista iz Koprivnice

Partnerske organizacije: Udruga Sub Pokret - Sub Movements (Pula), Udruga mladih Revolution (Valpovo)

Mjesta i termini održavanja: Valpovo (14. listopada), Pula (18. sudenog), Koprivnica (2. prosinca)

Program Transfer znanja, jačanje veza i vidljivosti organizacija nezavisne kulture

Clubture Forum je dugogodišnji program Saveza udruga Klubtura / mreže Clubture pokrenut 2008. godine i u 2023. je ostvario svoje šesnaesto izdanje. Riječ je o susretu organizacija nezavisne kulture iz svih krajeva Hrvatske koji se svake godine održava u drugom gradu. Kroz program Foruma organizacije nezavisne kulturne scene povezuju se s lokalnom zajednicom – građanima grada domaćina i otvaraju teme relevantne za lokalni društveni i kulturni razvoj. Clubture Forum stvara uvjete za razmjenu znanja, iskustva i vještina među organizacijama nezavisne kulturne scene te jača međusobne partnerske odnose. 16. Forum realiziran je u u suradnji sa zadarskim organizacijama: udrugom Platforma Scena, Udrugom za kulturu i umjetnost Punktum, nezavisnom kulturnom inicijativom Nigdjezemska, projektom Kino Zona (Centra nezavisne kulture) te zagrebačkom organizacijom Kurziv - Platforma za pitanja kulture, medija i društva.

Program 16. Clubture Foruma realiziran je od 5. do 7. listopada 2023. godine u Zadru. Sadržaji programa realizirali su se u prostorima Knjigozemske, Nigdjezemske te polivalentne i multimedijalne dvorane Kneževe palače.

Aktivnosti provedene u okviru Foruma bile su organizirane u tri programske cjeline. Prva cjelina odnosila se na okupljanje i zajednički rad organizacija nezavisne kulture u kojem se tematiziraju teme aktualne za nezavisni kulturni sektor i za organizacije članice mreže Clubture, te je uključila facilitiranu radionicu umrežavanja, radionicu o zagovaranju, informativnu radionicu o pozivu za prijavu suradničkih projekata i turneja na Clubture-HR poziv te radionicu o uređivanju sadržaja na Wikimedija platformama. Druga cjelina odnosila se na sadržaje Foruma namijenjene široj zainteresiranoj javnosti, koji se odnose na otvaranje dijaloga između predstavnika tijela javne uprave i civilnog društva, a uključila je javnu tribinu. Treća cjelina odnosila se na organizaciju za javnost otvorenog popratnog kulturnog i umjetničkog programa koji je usmjeren prezentaciji produkcijskog rada nezavisne kulture u sklopu kojeg je realizirana projekcija dokumentarnog filma o Kugla glumištu i razgovor s umjetnikom/članom Kugla glumišta, projekcija kratkih inkluzivnih filmova, te glazbeni program.

Ovogodišnji Forum okupio je 21 predstavnika iz 15 organizacija nezavisne kulture iz više hrvatskih gradova (Zagreba, Zadra, Drvenika, Rijeke i Dubrovnika). Osim njih, na događanjima je okupljena i zainteresirana javnost (oko 140 osoba).

Prvog dana Foruma, u četvrtak 5. listopada u Multimedijalnoj dvorani u Kneževoj palači održana je javna tribina - Zajednica (bez) suvremene umjetnosti, kulture i mladih. Tribina je organizirana ususret osnivanju novog društveno-kulturnog centra u Zadru, te je kao sudionike okupila predstavnike javne uprave (pročelnica Odjela za kulturu i šport Grada Zadra Dina Bušić, pročelnik Ureda gradonačelnika Ante Ćurković), aktere civilnog društva i nezavisne kulture (Juraj Aras - Umjetnička organizacija Teatro VeRRdi i Mario Županović - Platforma Scena) te istraživače i autore studije Kultura (bez) zajednice: Prema društveno-kulturnom centru u Zadru (Željka Tonković i Krešimir Krolo, izvanredni profesori na Odjelu za sociologiju Sveučilišta u Zadru) koja se bavila potrebama mladih kao primarne skupine korisnika budućeg društveno kulturnog centra u Zadru i smjernicama za uspostavljanje sudioničkog upravljanja zadarskim društveno-kulturnim centrom. Tribinu je moderirala Matija Mrakovčić iz udruge Kurziv.

Drugog dana Foruma, u petak 6. listopada u prostoru Knjigozemske održana je Radionica Wiki Klinika CLUBTURE koja je tematizirala popravljavanje Wiki stranica i podataka koji su unijeti na Wikipedija i Commons media server po participativnim metodama informiranja i edukacije kroz samostalne akcije (DIY) i solidarne praktične suradnje (DIWO). Wiki kliniku je vodio Željko Blaće iz HrW_inicijative. U istom prostoru održana je radionica umrežavanja namijenjena upoznavanju članstva mreže Clubture s trenutnim organizacijskim i infrastrukturnim mogućnostima u Zadru te otvaranju novih prostora za međusobnu suradnju i podršku. Sudionici su upoznali u kojim područjima djeluju organizacije/inicijative iz drugih sredina, s kakvim se izazovima susreću i koji su njihovi planovi u bližoj budućnosti. Radionicu su facilitirali Ana Abramović i Domagoj Šavor. U Knjigozemskoj je održano predstavljanje Clubture-HR poziva za 2024. na kojem je koordinatorica programa Tatjana Vukadinović predstavila program i uvjete poziva za 24. ciklus provedbe. U sklopu kulturno-umjetničkog programa Foruma, u prostoru polivalentne dvorane Kneževe palače održana je projekcija dokumentarnog filma Mekani brodovi (r. Željko Zorica – Šiš, 2022. 88', produkcija: Studio Artless). Mekani brodovi su dokumentarni film o kazališnoj grupi Kugla glumište koja je bila najvažnija avangardna kazališna, multimedijalna i interdisciplinarna umjetničkih skupina u Hrvatskoj i SFRJ od sredine sedamdesetih i početkom osamdesetih godina dvadesetog stoljeća. Film je jedan je od zadnjih radova intermedijalnog umjetnika Željka Zorice-Šiša (1957.-2013.), člana Kugla glumišta. Nakon projekcije održan je razgovor u kojem su sudjelovali član Kugla glumišta, dobitnik nagrade Europske filmske akademije Zlatko Burić Kićo i producentica filma Ana Janjatović-Zorica (Studio Artless).

Posljednjeg dana Foruma u prostoru Knjigozemske održan je nastavak radionice Wiki Klinika CLUBTURE koju je vodio Željko Blaće iz HrW_inicijative, nakon čega je održana zagovaračka radionica koja se bavila primjerima dobre prakse zagovaranja (u kulturi) te kratkim pregledom zagovaračkih kampanja koje su bile uspješne u raznim segmentima. Radionicu je vodila Mirela Travar iz organizacije Operacija grad. U Knjigozemskoj su održane projekcije kratkih inkluzivnih filmova u sklopu kojih je udruga Spirit iz Rijeke predstavila filmove iz vlastite produkcije (Tajni agent 010: Ni vremena za umirat (Spirit, 2021. 20'); Tajni agent 010: Igre sudbine, (Spirit, 2022. 25') te s Međunarodnog filmskog festivala Uhvati Film čiji je domaćin u Hrvatskoj. Filmovi tematiziraju ili u njima glume osobe s invaliditetom te je osim projekcije održana i diskusija o uključivanju osoba s invaliditetom u kreativni rad na filmu. Javni kulturno-umjetnički program u sklopu Foruma zaključen je glazbenim koncertom u prostoru Nigdjezemske. Glazbeni dio programa ponudio je presjek autorske i poznatije indie gitarske glazbe i underground klupske elektronike, odnosno nastup Vlade Remeša s njegovim solo projektom VOADO te DJ MAGGY RIP.

Od ostalih provedenih aktivnosti prijenosa znanja i iskustava, Klubtura u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva sudjeluje u aktivnosti zajedničkog predstavljanja postignuća organizacija civilnoga društva u okviru PHILEA Foruma 2023. u Šibeniku. Klubtura je sudjelovala na događanju 24. svibnja u kući umjetnosti Arsen kroz prezentaciju i pregled inovacija proizašlih iz organizacija civilnoga društva u nezavisnoj kulturi kroz više od 20 godina.

Programski koordinator Domagoj Šavor održao je edukaciju za organizacije u nezavisnoj kulturi 22. studenog, u online formatu, za predstavnike NKSS (Nezavisna kulturna scena Srbije). Na radionici o participativnom odlučivanju i prezentaciji mreže Clubture detaljno je pojašnjen model Clubture-HR programa razmjene i suradnje, s posebnom pažnjom na definiranje kriterija otvorenog poziva, primjere dobrih praksi u smislu horizontalnog odlučivanja i praktična rješenja koja olakšavaju realizaciju programa.

Mreža nastavlja aktivno sudjelovati u redovnim aktivnostima organizacija i mreža u nezavisnoj kulturi čija je članica (Operacije grad, Mreža mladih Hrvatske).

Aktivnosti transfera znanja, jačanje veza i vidljivosti društveno-kulturnih centara u RH

Savez u 2023. godini sudjeluje u aktivnostima prijenosa znanja i iskustava o sudioničkom upravljanju i civilno-javnim partnerstvima u kulturi kroz aktivnosti Mreže društveno-kulturnih centara. Izborna Skupština Mreže društveno-kulturnih centara na kojoj su sudjelovali predstavnici Klubture održana je 4. svibnja, dok je redovna Skupština održana 10. 7. Koordinator Klubture odabran je za predsjednika Mreže DKC-HR na trogodišnji mandat, do 2026. godine.

24. listopada u prostoru Novinarskog doma u Zagrebu Savez je održao konferenciju o kulturnim i društvenim centrima te umrežavanju u kulturi. Konferencija se sastojala od tri odvojena dijela: panela, javne tribine i završne diskusije svih sudionika. Prvi panel naslovljen "Izvana ili iznutra? Kulturni sustav i njegovi subjekti" okupio je istraživače i znanstvenike Krunu Kardova, Nikolu Tomašegovića, Željku Tonković, Teu Truta i Sanju Sekelj. Na temelju poduzetih istraživanja predstavili su stručne i znanstvene spoznaje o važnosti lokalne infrastrukture za kulturne i društvene djelatnosti. U drugom događanju naslovljenom "Skice za okvir: Smjernice za unapređenje javnih politika kulture i društvenosti" sudjelovale su kulturne radnice i istraživačice Mirela Travar, Bojana Spaniček-Kanoti i Petra Marčinko koje su predstavile primjere razvoja društveno-kulturnih centara u svojim sredinama. Na konferenciji je okupljeno 50 sudionika iz različitih dijelova Hrvatske.

"Nova javna kultura i prostori društvenosti"

Savez je u 2023. završio provedbu projekta prijavljenog na poziv "Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređenja uvjeta rada" financiranog kroz Europski socijalni fond.

U sklopu projekta u 2023. provedena je i realizirana arhitektonska analiza tipologije prostora za potrebe kulturnih i društvenih aktivnosti u Hrvatskoj. Analizu su izradili arhitekti Tea Truta, Lucia Majić i Mauro Sirotnjak.

Izrađene su smjernice za razvoj kulturne politike vezane za infrastrukturu za kulturu i društvene aktivnosti. U procesu izrade smjernica u sklopu projekta Nova javna kultura i prostori društvenosti sudjelovali su predstavnici partnerskih organizacija - znanstvenici,

praktičari u području kulture i stručnjaci za kulturnu politiku. Smjernice sažimaju znanja prikupljena i stvorena u procesu istraživanja te su na temelju njih osigurana argumentirana i znanstveno utemeljena rješenja za razvoj javnih politika. Rješenjima koja predlažu smjernice nastoji se odgovoriti na detektirane probleme vezane za infrastrukturu za kulturu i društvene aktivnosti te osigurati daljnji razvoj ovog područja. Uz izrađene dokumente smjernica za razvoj javnih politika koje se tiču poboljšanja okvira djelovanja za kulturne centre, društveno-kulturne centre i ostale prostore u kulturi provedene su analize društvenog utjecaja predloženih smjernica.

Provedeni su strukturirani dijalozi u lokalnim sredinama u Hrvatskoj vezano za unapređenje okvira djelovanja za infrastrukturu za kulturne i društvene djelatnosti:

- 20. lipnja u KC Ribnjak u Zagrebu proveden je strukturirani dijalog o smjernicama javnih kulturnih centara s predstavnicima centara za kulturu i predstavnicima OCD-a u kulturi kroz tematsku radionicu. Sudjelovali su predstavnici 7 centara za kulturu i predstavnici 11 OCD-a iz područja kulture.
- 3. srpnja u prostoru Filodrammatike u Rijeci proveden je strukturirani dijalog u obliku sastanka sa zainteresiranim dionicima, predstavnicima jedinica lokalne (regionalne) samouprave i predstavnicima organizacija civilnog društva.
- 6. srpnja u prostorima Saveza udruga Kaoperativa u Karlovcu proveden je sastanak sa zainteresiranim dionicima, predstavnicima lokalne samouprave i organizacijama civilnog društva.
- 4. listopada u Razredu Doma mladih u Splitu, u sklopu festivala Platformat, u formatu javne tribine na kojoj su predstavljene smjernice za razvoj kulturne politike vezane za infrastrukturu za kulturu i društvene djelatnosti. Smjernice je predstavila Mirela Travar iz Operacije grad, a na tribini su sudjelovali Ivica Puljak, gradonačelnik Grada Splita, Marina Kuzmanić-Petreš, voditeljica Odsjeka za kultura Službe za društvene djelatnosti Grada Splita i Tonči Kranjčević Batalić, predstavnik Platforme Doma mladih.
- 12. listopada u Puli, u formi sastanka predstavnika projekta, članova Koordinacije Društvenog centra Rojca s predstavnicima jedinica i tijela lokalne samouprave.
- 13. listopada strukturirani dijalog održan je s donosiocima i provoditeljima javnih politika na nacionalnoj razini koje su vezane za unapređivanje infrastrukture za kulturu i društvene aktivnosti, u formi sastanka predstavnika partnerskih organizacija s predstavnicima Ministarstva kulture i medija. Tema sastanka bila je predstavljanje smjernica za razvoj javnih politika izrađenih na projektu Nova javna kultura i prostori društvenosti.
- 17.10. u prostoru Art radionice Lazareti u Dubrovniku u formatu sastanka s predstavnicima jedinice lokalne samouprave. Na sastanku su sudjelovali predstavnici Grada Dubrovnika te predstavnica gradske tvrtke Dubrovačka baština koja upravlja Lazaretima u ime Grada Dubrovnika. Uz njih na sastanku su sudjelovali i predstavnici civilnih organizacija uključenih u neformalnu zagovaračku platformu Platforma za Lazarete te predstavnici Art radionice Lazareti.

U sklopu projekta napisana su i objavljena 4 znanstvena i 3 stručna članka. U tematskom broju znanstvenog časopisa Sociologija i prostor posvećenom temama projekta "Nova javna kultura i prostori društvenosti" objavljeno je 3 znanstvena i 2 stručna članka:

- znanstveni rad "Kulturni centri i paradigme moderne kulturne politike u Hrvatskoj" autora Krune Kardova i Nikole Tomašegovića;

- znanstveni rad “Naslijeđeni, važni i nevidljivi: uloga zagrebačkih kulturnih centara izvan okvira kulturne politike” autora Krune Kardova, Anamarie Klasić i Jelene Ostojić;
- znanstveni rad “Između strukturnih ograničenja i razvojnih mogućnosti: studija slučaja kulturnih centara u Republici Hrvatskoj” autorica Ane Žuvela i Željke Tonković;
- stručni rad “Uvodnik - Nova javna kultura i prostori društvenosti” autor Željka Tonković;
- stručni rad “Kultura bez zajednice: Prema društveno-kulturnom centru u Zadru” autor Luka Antonina. Gore navedeni članci su dostupni na stranicama centralnog portala hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa.

Znanstveni rad pod nazivom “We all came from Soros”: Continuities and Discontinuities in the Croatian visual arts’ scene in the 1990s and 2000s’ autorica Željke Tonković i Sanje Sekelj planiran je za objavu u stranom znanstvenom časopisu Third Text: Critical perspectives on contemporary Arts and Culture.

Stručni rad s naslovom “Prostor kao teret i potreba” autorice Ane Abramović objavljen je u stranom časopisu “Manek - magazin nezavisne kulture”.

Analitičko-istraživačke aktivnosti te aktivnosti praćenja i zagovaranja razvoja javnih politika

U 2023. godini mreža Clubture nastavila je praćenje konteksta, normativnog i institucionalnog okvira u kojem djeluju organizacije izvaninstitucionalne, suvremene, kritičke i urbane kulture. Savez aktivno djeluje u području praćenja razvoja kulturne politike i drugih područja koja se izravno odnose na održivost i razvoj nezavisnog kulturnog sektora te šireg konteksta razvoja civilnog društva u Hrvatskoj.

Tako naša organizacija redovito sudjeluje u relevantnim procesima savjetovanja kod donošenja zakona, akata i programskih dokumenata tijela državne uprave za kulturu i civilno društvo. Savez je u 2023. sudjelovao u procesu javnog savjetovanja u području djelovanja: savjetovanje o Uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda igara na sreću za 2023. godinu, savjetovanje oko prijedloga nacrta Nacionalnog plana razvoja kulture i medija.

Savez u 2023. godini nastavlja zagovaračke aktivnosti usmjerene na zakonodavni i strateški okvir djelovanja organizacija u nezavisnoj kulturi. Temeljeno na potrebi praćenja novoga Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi, Savez u partnerstvu s Mrežom društveno-kulturnih centara od 1. prosinca 2023. do 31. svibnja 2025. godine provodit će projekt u sklopu impact4values poziva (CERV): Javni prostor je ključan za sudjelovanje građana, u sklopu kojeg će se provesti kapacitiranje dionika u kulturi za implementaciju i praćenje Glave IV Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi. U sklopu ovog projekta će se putem aktivnosti kapacitiranja za praćenje implementacije Glave IV. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi te tijekom projekta iniciranih ili dalje razvijenih u suradnji s odabranim JLRS-ovima, osigurati prostor za unapređenje sustava kreiranja i evaluacije javnih politika, doprinijeti kontroli kvalitete procesa donošenja budućih zakonskih i podzakonskih akata te pratiti kapacitete donositelja odluka za provedbu javnih natječaja ili izravnu dodjelu prostora s obzirom na njihovu obvezu upravljanja nekretninama u javnom interesu, prvenstveno interesu građana koji te prostore trebaju koristiti za zadovoljavanje različitih društvenih i kulturnih potreba.

Predstavnici Saveza udruga Klubtura 2020. godine demokratskim su putem izabrani u Savjet za razvoj civilnog društva, stručno i savjetodavno tijelo Vlade RH čija je misija uspostava dijaloga između javne uprave i civilnog sektora. U 2023. godini članovi Savjeta nastavljaju sudjelovati na redovnim sjednicama 7. saziva i aktualizirati teme značajne za razvoj sektora nezavisne kulture (27. ožujka). Nakon procesa konzultacija s članstvom mreže, Klubtura je na pozivu za 8. saziv u 2023. godini Savjeta kandidirala koordinadora SU Klubtura Domagoja Šavora za člana i Matiju Mrakovčić za zamjenicu člana te su kandidature i formalno prihvaćene. Glasanje za članove Savjeta provedeno je od 13. do 28. lipnja te su Klubturini kandidati za područje kulture odabrani sa 70 ukupnih glasova.

Organizacija kao partner provodi projekt prijavljen na fond Civitates na temu okvira za djelovanje organizacija civilnoga društva. Klubtura zajedno s organizacijama iz drugih područja djelovanja (Centar za mirovne studije, Gong, Kuća ljudskih prava Zagreb, Institut za političku ekologiju, Zelena akcija/Friends of the Earth Croatia, Roda - Roditelji u akciji, Savez udruga za autizam Hrvatske i Mreža mladih Hrvatske) 10. siječnja suorganizira online okrugli stol "Udruge VS inflacija" na temu inflacije i rasta troškova rada za organizacije civilnoga društva. Razgovor se organizira s ciljem izdvajanja najvećih i najčešćih izazova koji opterećuju civilno društvo vezano uz inflaciju, kako bi OCD-i mogli uniformirano, strukturirano i elaborirano nastupati prema institucijama, donatorima i u javnosti.

Klubtura je zajedno s organizacijama iz drugih područja djelovanja (Centar za mirovne studije, Gong, Kuća ljudskih prava Zagreb, Institut za političku ekologiju, Zelena akcija, Roda - Roditelji u akciji, Savez udruga za autizam Hrvatske i Mreža mladih Hrvatske) provela kampanju naziva "Sutra je tvoje - udružimo se" čiji je cilj pokazati kako su udruge važne za razvoj lokalne zajednice i poboljšanje života u našem društvu. Kampanja je primarno namijenjena mladima s ciljem podizanja svijesti o udrugama, što one rade te zašto su i kako korisne za njih i društvo općenito. Kampanja je započela 10. listopada i trajala je do 6. studenog. U sklopu kampanje objavljeno je 17 različitih objava koje su organizacije objavile na svojim web stranicama, Instagram stranicama i pričama, TikTok i Youtube stranicama te Shortsima. Procjenjuje se da je tijekom trajanja kampanje objavljeno preko 200 pojedinačnih objava/priča, s ukupnim dosegom od preko 70 tisuća ljudi.

Tokom 2023. godine, programska koordinatorica Ana Abramović kao predstavnica mreže Clubture sudjeluje u procesu izrade prijedloga Plana razvoja kulture Grada Zagreba. Sudjelovala je na sastancima radne skupine „Zajednica i sudjelovanje - uključiva i otporna kultura“.

Programska koordinatorica Ana Abramović prisustvuje na Forumu za pravedne prakse Zaklade Kultura nova. Na forumu se raspravljalo o budućim mehanizmima pravednih praksi u Zakladi te potencijalima njihove šire primjene kako bi Zaklada doprinijela poboljšanju uvjeta rada organizacija u suvremenoj kulturi i umjetnosti.

OSTALE AKTIVNOSTI U SKLOPU PROGRAMA

Interaktivna arhivska mapa sadržaja provedbe programa Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja

Organizacija je u 2023. godini nastavila s usustavljanjem i digitalizacijom svoje arhive. Arhiva organizacije sastoji se od materijalne i digitalne građe koja dokumentira djelovanje organizacije i provedbu suradničkih projekata i turneja od 2002. godine do danas.

U organizacijskoj se arhivi većinom nalaze tiskani materijali (publikacije, plakati, letci) te foto i video dokumentacija o provedenim aktivnostima u sklopu suradničkih projekata. U 2023. ažuriran je registar članica mreže te je nastavljeno arhiviranje te objava sadržaja nastalih u sklopu programske razmjene i suradnje. Na online mapi sada se nalaze svi podaci o programskoj suradnji od 2002. do 2022. godine.

Mreža nastavlja s aktivnostima sistematizacije arhivskog materijala i kuriranjem materijala s ciljem prezentacije postignuća organizacija nezavisne kulturne scene i njihovog doprinosa kulturnom i društvenom razvoju u Hrvatskoj. Nastavljeno je digitalno arhiviranje prikupljenih promo materijala (plakata, letaka i ostalog) za sve projekte provedene kroz ranije cikluse programa razmjene i suradnje Clulture-HR.

Neformalna inicijativa nezavisnih arhiva i knjižnica

Inicijativa djeluje od 2016. godine, a njene su članice Centar za dokumentiranje nezavisne kulture - Kulturtreger i Kurziv, Multimedijalni institut, Kuća ljudskih prava, Documenta, Savez udruga Klubtura, Arhiv Srba u Hrvatskoj, Centar za dramske umjetnosti, Udruženje za razvoj kulture URK. U sklopu projekta "Arhivi odozdo - organizacijsko pamćenje kao element održivosti civilnog društva" koji je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj provedeno je istraživanje potreba i resursa organizacija civilnog društva iz svih područja djelovanja u području očuvanja organizacijskog pamćenja te izrađen zagovarački dokument koji će biti predstavljen svim relevantnim tijelima u sustavu osiguranja održivosti organizacija civilnog društva.

Predstavnici Klubture sudjeluju na sastancima s donositeljima odluka vezano za arhivske prakse i organizacijsko pamćenje organizacija civilnoga društva, s predstavnicima Osječko-baranjske županije 27. lipnja, sa Zakladom Kultura nova 26. listopada, predstavnicima Grada Zagreba 9. studenog i Ureda za udruge RH 10. studenog. Na sastancima prisutni su informirani o rezultatima istraživanja te su im predstavljeni prijedlozi konkretnih mjera u domeni njihovog utjecaja za bolji položaj nezavisnih, izvaninstitucionalnih, organizacijskih arhiva.

Vezano za prijenos znanja oko arhivskih praksi organizacije, Klubtura je suorganizirala konferenciju na temu brige o organizacijskom pamćenju "Arhivi odozdo" koja se održala 16. studenog u Maloj dvorani Pogona Jedinstvo u Zagrebu. Konferencija je okupila domaće i međunarodne stručnjake iz područja arhiviranja i arhiva zajednice, predstavnike udruga, arhiva i ustanova, donositelje odluka na nacionalnoj i lokalnoj razini te akademsku zajednicu. Kroz dva panela i dvije prezentacije predstavljeni su rezultati istraživanja potreba i resursa organizacija civilnog društva iz cijele Hrvatske te izloženi prijedlozi za bolji položaj nezavisnih arhiva. Konferenciju su organizirali Centar za dokumentiranje nezavisne kulture (udruge Kulturtreger i Kurziv) i neformalna platforma nezavisnih arhiva i knjižnica (Multimedijalni institut, Kuća ljudskih prava, Documenta, Savez udruga Klubtura, Arhiv Srba u Hrvatskoj, Centar za dramske umjetnosti, Udruženje za razvoj kulture URK).

Aktivnosti na području Jugoistočne Europe i međunarodna suradnja

Mreža nastavlja aktivno sudjelovati u radu Kooperative - Regionalne platforme za kulturu kroz sudjelovanje u redovnim aktivnostima platforme: Skupštine održane 26. travnja (online) i 16.-18. listopada u Peji, Kosovo, na kojoj je koordinator Domagoj Šavor izabran kao član Upravnog odbora Kooperative.

Mreža sudjeluje u aktivnostima Pop the vote! koji provodi europska krovna organizacija u kulturi Culture Action Europe. Pop the Vote! potiče inovativne načine angažiranja zajednice kroz kulturu i umjetnost s ciljem poticanja građanskog sudjelovanja. Projekt teži uključivanju građana, a osobito manje zastupljenih skupina, u aktivnosti koje se organiziraju ususret Europskim parlamentarnim izborima u 2024. godini. Projekt angažira mlade umjetnike i studente umjetničkih smjerova da prošire svoja znanja o "artivizmu" i realiziraju javna događanja kao dio europske kampanje za veći angažman građana na europskim parlamentarnim izborima u 2024. godini. 15. rujna Culture Action Europe objavila je javni poziv za prijavu projekata za umjetnike i kulturne djelatnike mlađe od 30 godina. Kroz poziv tražila se prijava projekata koji kombiniraju umjetničke i aktivističke prakse te predlažu angažiranje zajednice i poticanje političke promjene - veći odaziv i sudjelovanje građana na Europskim parlamentarnim izborima u 2024. godini. Mreža Clubture je jedan od podržavatelja projekta te je sudjelovala u distribuciji informacija o javnom pozivu tijekom rujna i listopada. Proces procjene prijave završen je početkom prosinca te je u konačnici iz Hrvatske odabrano četvero mladih umjetnika za implementaciju predloženih projekata kroz Pop the vote! u 2024. godini.

Mreža sudjeluje na izvanrednoj skupštini Culture Action Europe održanoj 9. studenog (online) te nastavlja sudjelovati na sastancima Hrvatske mreže ALF (Hrvatska mreža za suradnju na Euro-Mediteranu).